

Nytår 1993

Landsstyreformandens nytårstale 1. januar 1993

Af Lars Emil Johansen

Lars Emil Johansen, født 1946 i Illorsuit ved Uummannaq. Lærereksamen i Nuuk 1970. Medlem af Landsrådet 1971-75, af folketinget 1973-79, af Hjemmestyreudvalget 1973-75 og af Hjemmestyrekommissionen 1975-79. Medstifter af partiet Siumut. Landsstyremedlem fra 1979 og Landsstyreformand fra 1991. Har skrevet mange artikler i danske og grønlandske blade om bl.a. hjemmestyret, rigsfællesskabet, erhverv og Grønlands forhold til EF.

Kære medborgere.

Der findes et gammelt ordsprog, der siger »enighed gør stærk«. I virkeligheden ved vi allesammen godt, at det er sandt. Vi ved det fra familien. Vi ved det fra vores arbejde. Og vi ved det fra det politiske liv.

Men enighed er ikke noget, der kommer af sig selv. Det kræver vilje til kompromisser. Det kræver forståelse for, at vi er afhængige af hinanden, hvis vi vil opnå et bedre liv.

Enighed kræver også, at vi alle opgiver noget af det, vi selv gerne vil. For vi er heldigvis allesammen forskellige. Vi har hver især en mening om, hvordan tingene burde være, hvis de skulle være perfekte.

Hvis vi vil være stærke i den verden, vi oplever idag, gælder det gamle ordsporg mere end nogensinde.

Vi behøver ikke at se langt rundt i verden for at opleve, hvad uenighed og splittelse kan medføre. Det gælder fra krigen i det, der engang var Jugoslavien, til den voksende racisme overalt i verden.

Den slags har vi været forskånet for. Det skal vi glæde os over.

Det er med udgangspunkt heri, at jeg synes, at det forløbne år har været et af de mest positive i Grønlands politiske historie.

1992 blev året, hvor det for alvor viste sig, at det *kan* lykkes at samle alle gode kræfter i Grønland til gavn for udviklingen for hele det grønlandske folk. Vi har nu lært så meget om vores land og vores situation, at vi forstår at stå sammen, når det er nødvendigt.

Samtidig blev 1992 året, hvor vi alle forstod, at vi også her i Grønland befinder os midt i en international økonomisk storm, og at der ikke længere er nogen særlig beskyttelse for os.

Vi blev ramt af et exceptionelt dårligt torskefiskeri. Vi blev ramt af den internationale handels svingninger på vores rejeeksport. Og vi blev ramt af valuta-spekulationens ødelæggelser på vores eksportindtægter.

Samtidig med alt dette har de internationale ændringer sendt os et klart signal. Vi er nu blevet så selvstændigt et land, at vi må leve på samme betingelser som alle andre nationer i verden. Der findes ikke længere internationale hen-

syn til de såkaldte særlige grønlandske forhold.

Med overdragelsen af sundhedsvæsenet i 1992 er Hjemmestyret fuldt etableret. Danmark har opfyldt sine forpligtelser, og vi kan ikke længere give Danmark skylden, hvis vi styrer forkert af verdenssituationen. Vi har nu det fulde ansvar for vore egne liv, ganske som vi ønskede det, da vi forhandlede hjemmestyret på plads.

Vi er blevet en lige del af verden. Og det skal vi være stolte af.

Men stoltheden må ikke få os til at standse op. Vi må ikke tro, at vi bare kan fortsætte med at gøre, som vi har gjort før. Tværtimod er det nu, vi skal handle for at sikre vores fremtid.

Hele omdannelsen af KNI er baseret på denne tankegang.

Det gamle KGH blev etableret for 218 år siden i en anden verden med andre systemer. Hvad der var rigtigt og fornuftigt i 1774, gælder ikke idag.

Derfor var det nødvendigt at tilpasse denne sidste store statsvirksomhed til de nye vilkår i fremtidens Grønland.

Det, vi i fællesskab har skabt med omdannelsen af KNI, kan vi være stolte af. Resultatet ville dog ikke være blevet så godt, hvis ikke vi som politikere havde rejst rundt i hele landet og lyttet til den erfaring og de ideer, håb og bekymringer, de mange mennesker vi mødte, fortalte os om.

Jeg vil gerne sige til alle jer, vi mødte på vores rundrejse, at I gjorde os kloge. Det var på rundrejsen, at den stærke enighed om moderniseringen af vores største arbejdsplads blev grundlagt. Det var gennem diskussionerne over hele

landet, at vigtigheden af at skabe en socialt afbalanceret overgang til markedsøkonomi blev slået fast.

Nu er beslutningen taget, og arbejdet er sat i gang. I 1993 bliver beslutningen til en konkret virkelighed.

1993 bliver også året, hvor vi må og skal finde nye økonomiske muligheder for landet.

Den kritiske situation, vi står i idag, skyldes i høj grad, at vi alt for ensidigt har satset på fiskeriet.

Det må være klart for os alle, at en enstrenget økonomi gør os sårbare. Vi bliver for afhængige af naturens omskiftelighed og fiskemarkedernes ustabilitet.

På mineralområdet har vi i samarbejde med Danmark skabt en række nye love og vilkår, som gør Grønland konkurrencedygtigt i kampen for at tiltrække international minekapital. Dette er begyndt at give genlyd ude i verden.

Jeg har selv i sidste måned haft møder i London og New York med en række interesserede mineselskaber og kunne her konstatere, at interessen for mulighederne i Grønland er stigende.

Lad mig også på dette område understrege, at det er både fornøjeligt og betydningsfuldt, at vi i Grønland kan tage de store politiske beslutninger i enighed.

De udenlandske investorer forstår, at vi er et politisk stabilt område at arbejde i. Det skaber optimisme og investeringslyst.

Igen gælder det, at enighed hjemme gør stærk ude.

Vi vil bruge 1993 til at forstærke olie- og mineralefterforskningen. Vi kan i den forbindelse glæde os over, at Råstof-

Landsstyreformand Lars Emil Johansen. Foto: Søren Madsen.

forvaltningen nu begynder sin etablering i Grønland.

En anden opgave i 1993 bliver at følge op på den bygdekongference, som vi afholdt i det forløbne år. Resultaterne herfra var mange, og vi skal i det nye år bruge disse resultater til at sikre nye udviklingsmuligheder for vores bygder.

I 1993 vil vi desuden forstærke indsatsen omkring turismen.

Vi har fået etableret et selvejende selskab, »Greenland Tourism«. Det arbejder aktivt for at skabe de forhold, der er nødvendige for at tiltrække turister.

Vi må alle bestræbe os på at sikre, at turisterne får en flot oplevelse. Vi må være mere service-mindede overfor turisterne. Vi må få dem til at føle, at de er velkomne.

En anden forudsætning for udviklingen af turismen er, at vi får sænket prisen på rejser til Grønland.

Flyrejser, både internt i Grønland og til og fra Grønland, er simpelthen for dyre. Det er hæmmende for stort set alle andre ønsker, vi har. Det må vi gøre noget ved i året, der kommer.

Vi kan ikke længere – og vil ikke længere – sidde med hænderne i skødet og se på, at den eneste flyrute i Grønland, der giver overskud, tilfalder et andet flyselskab end det, som vi er medejer af. Hvis dette ikke kan ske gennem ændringer indenfor de eksisterende flyselskaber og flyruter, så må vi finde andre veje.

I 1992 etablerede vi et rederi og bragte et monopol til ophør med store prisfald til følge. Måske vi her i det nye år kan gøre noget lignende indenfor flytrafikken?

Selv om 1992 har været et år med alvorlige problemer for vores fiskeri og eksport, er der ingen grund til at gøre os svagere, end vi er.

Vi er et rigt folk med mange muligheder. Derfor har vi en forpligtelse overfor FN-året for de oprindelige folk. Vi skal være med til at fortælle verden, at selvstyre er et gode for de oprindelige folk selv, for deres moderstater og for den antiracistiske bevægelse i verden.

Samtidig skal vi selv bruge året til at se ud over vores egen verden. Vi skal lære mere om, hvordan andre oprindelige folk i verden har det.

Efter min oplevelse i FN ved åbningen af de oprindelige folks år, hvor jeg hørte en række taler af oprindelige folk fra andre dele af verden, må jeg understrege, at vi i Grønland kan prise os lykkelige for den skæbne, vi har fået.

Den skal vi værdsætte og værne om.

Her på årets første dag sender jeg en særlig varm hilsen til alle de grønlændere, der opholder sig ude i verden. Selv om vi ikke ser dem til hverdag, er vores tanker hos dem, og vi ved, at de støtter os der, hvor de bor.

En særlig hilsen skal gå til de af vores medborgere, som må opholde sig i Danmark på grund af sygdom. Det er altid den strengeste måde at rejse fra sit land på. Det er mit håb, at de grønlandske institutioner, vi har skabt i Danmark, kan støtte netop disse mennesker bedst muligt under deres ophold.

Til alle jer, som har måttet være væk fra Grønland i denne tid, vil jeg sige, at vi savner jer. Vi glæder os til at få jer hjem. Både fordi Grønland er et dejligt land, men også fordi vi er midt i en ny

og spændende udvikling, som vi ønsker at dele med jer.

Jeg vil her også benytte lejligheden til at sende en hilsen til Hendes Majestæt Dronningen og Hans Kgl. Højhed Prinsen.

Kongehusets varme følelser for Grønland nyder vi ofte godt af. Netop i det forløbne år har Dronningen personligt stillet sig i spidsen for den komité, der samler ind til vores nye kulturhus.

En hilsen går også til den danske regering, hvis positive holdning til Grønland vi har mødt på en række punkter i året, der gik.

Nok kan bølgerne gå højt mellem Grønland og Danmark. Og vel kan der på den danske politiske scene af og til komme kritiske røster mod os. Men grundlæggende er Danmark enige med os i vore ønsker om vores udvikling.

Det har betydet, at Hjemmestyret i Grønland i FN-året for oprindelige folk fremstår som en af de mest positive og konstruktive løsninger i forholdet mellem et oprindeligt folk og en moderstat i hele verden.

Selv om vi på mange måder befinder os i en problemfyldt tid, skal vi huske at værdsætte og påskønne de mange ting, vi har grund til at glæde os over.

Den faldende kriminalitet og det faldende spiritusforbrug er tegn på, at vores samfundsudvikling går i den rigtige retning. Dette er absolut glædeligt, ikke alene på grund af den større tryghed og fred, dette medfører, men også fordi vore børn og unge hermed får de gode opvækstvilkår, de fortjener.

Den øgede politiske bevidsthed, som kom til udtryk i det forgangne år, hører også med til de ting, vi kan glæde os over. Et dynamisk folk, der med en bevidst og lige så dynamisk arvtagergeneration, kræver aktive og dynamiske politikere. Et folk, der stiller store krav til deres politikere, vil før eller siden få kravene opfyldt. På den baggrund er det mit håb, at det til forårets valg til kommunalbestyrelser, bygderåd og menighedsrepræsentationer vil lykkes os at vælge politikere, der er arbejdsomme, dynamiske og ansvarsbevidste.

Arbejde er et af de mest basale behov i vores tilværelse. Derfor er det landsstyrets hensigt i det nye år fortsat at give højeste prioritet til bestræbelserne på at sikre de eksisterende arbejdspladser og herudover få skabt en række nye arbejdspladser.

Kære landsmænd!

Vi har haft et spændende år, og vi går et spændende år i møde.

Der bliver opgaver nok at tage fat på for landstinget og for landsstyret.

For alle de nye opgaver gælder, at kan vi videreføre den stærke enighed, som blev opbygget i året, der gik, til det kommende års arbejde, kan vi se fremad med glæde og optimisme.

Hvis vi kan magte det, kan vi fortsat stå frem i verden og vise, at enighed gør stærk.

Af hele mit hjerte ønsker jeg jer alle – det være sig børn, unge som ældre – et godt og lykkebringende nytår.